

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

73. Quidam vir Nobilis olim in quadam sunhastatione, seu licitatione publica rogavit amicos volentes emere, ne plus offerent certa quantitate, & hoc vt ipse postea (vt in facto contigit,) emeret rem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

RESOL. LXXII.

An iustum pretium rerum, quae venduntur sub hasta sit, quod medietatem iusti pretij rigore non excedat, vel ab ea minus non deficiat?

Et an hoc etiam procedat in bonis empris vigore pacti, vulgò dicti à Discurso?

Et docetur merces vltroneas non solum vilescere pro tertia parte, & hoc non est dubium, verum etiam pro medietate. Ex p. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 12.

§. 1. **V**T si, verbi gratia, res communi modo vendendi valet 10. pretio rigorofo, an in venditione sub hasta possit ascendi ad 15. vel descendere ad 5. & quia casus est quotidianus pro affirmatiua sententia

Quae hic est Ref. i. post praeteritam & in aliis eius not.

in 1. p. tract. 8. de contract. resol. 55. ego adduxi Salonium, cui nunc addo Lopez de contract. lib. 1. c. 29. Mercatum lib. 2. c. 12. Garziam lib. 1. c. 2. r. Cordubam in sum. q. 8. & Filiucium tom. 2. tract. 3. c. 6. n. 1. 4. 1. Rodriguez tom. 2. c. 174. n. 1. Ioannes Franciscus Suarez lib. 1. verb. Venditio, & Emprio. §. 14. Igitur in his quae venduntur voce praconis, pretium iustum est, quod non excedit supra dimidium, nec deficit infra dimidium illius iusti pretij, quod bona illi valerent, si alio modo venderentur, quam subhastaione.

2. Non desinam etiam hic adnotare aliquos absolute docere iustum pretium in subhastaione id esse, quod vltimo offertur sine fraude. Vnde nouissimè Iacobus Gordonus in Theol. mor. 1. lib. 4. q. 5. c. 8. n. 3. sic asserit: In subhastaione licitum erit emere viliori pretio quam sit commune fori, imò iustum pretium tunc censetur, quod vltimo offertur; sed fraudes abesse oportet, alioqui rescindi poterit venditio: fraus erit si venditor vitium rei venditae sciens taceat, vel occultet, secundo si venditor aliquos supponat qui pretium augeant, vt res pluris quam valet, vendatur, aut si aliquos subtrahat ab augendo, vt res minoris ematur ab amicis & consanguineis: tertio, si venditor captato tempore quo sunt pauci emptores rem haest subiaceat, emptor quoque fraude vti potest, verbi gratia, si impediatur ne alius augeat vt ipse vilis emat, aut si ob inuidiam augeat, vt alius inde carius emat. Ita Gordonus, & idem Villalobos in sum. tom. 2. tract. 2. diff. 5. n. 9. sic ait. [Aduerto mas que si la mercaderia se vende publicamente à voz de pregonero como suele acontecer en las almonedas, en tal caso es verdadero el proverbio que dize,] tantum valet res, quantum vendi potest. Ita ille, qui citat Medinam, Bañez & Aragon, quibus ego etiam addo Antonium de Ripol. in var. resol. c. 1. de empr. & vend. n. 554. vbi docet iustum pretium rei esse illud, quod inuenitur pro ea in publica subhastaione.

3. Ex his, amice Lector, cogita, an excusare possis adiudicationes, quae passim fieri solent in hoc Regno ex pacto vulgò dicto à discurso, dummodo sine fraude, & non vltra dimidium iusti pretij efficiantur: nam in tali casu bona illa venduntur sub hasta, & ad vocem praconis: ergo si sine fraude & cum solemnitatibus requisitis emuntur intra dimidium iusti pretij, erit talis emptio iusta; & emptor nec tenebitur restituere, neque rem, neque fructus, ex rationibus & auctoritate Doctorum vbi supra, quibus adde alios, quos adduxi ego ipse loc. cit. in sup. Ref. 69. p. 1. r. 8. resol. 78. *asserentes merces vltroneas non solum vilescere pro tertia parte, & de hoc non est dubium, verum etiam pro medietate. Ita Palatius in sum. Caietani, verb. Emptio, c. 1. Megalium conf. 92. n. 3. Rebellius, Salas, & alij. Sed bona quae venduntur sub hasta, vt venduntur bona vigore pacti ad discursum, dicuntur merces vltroneas, vt patet, & docet Molina de iust. tom. 2. r. 2. disp. 349. n. 9. Gordonus vbi supra n. 17. & alij; ergo licite possunt emi pro medietate, & idem, vt dixi, tu cogita.

*Quae hic est sup. Ref. 69. p. 1. r. 8. resol. 78. & infra in Ref. 77. prope fin. & in Ref. 78. §. vlt. ad med. & in Ref. 79. §. vlt. & inferius in r. 7. Ref. 144. §. 2. in fin.

RESOL. LXXIII.

Quidam vir Nobilis olim in quadam subhastaione, sen licitatione rogauit amicos volentes emere, ne plus offerrent certa quantitate: & hoc vt ipse postea (vt in facto contigit) emeret rem illam pretio infimo, secundum modum illum vendendi: quae iustitiam, an peccauerit contra iustitiam, & teneatur ad aliquam restitutionem?

Idem queritur de illis, qui hoc pacto emerunt aliquid officium, vel vestigalia, aut prouentus.

Et docetur, quod non quocumque Monopolium mercatorum est iniquum, vt non nisi certo pretio emanet, si re vera illud est iustum pretium. Ex part. 1. tract. 8. Refol. 76.

§. 1. **P**eccare contra iustitiam, & teneri ad restitutionem, putauit P. Megala in 2. 2. lib. 2. c. 6. q. 5. n. 146. Et ratio est: quia dum alij erant parati plus offerre, impeditur venditor, ne illud plus consequatur.

2. At ego contrariam sententiam in praxi semper consului: & illam docent Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 2. c. 22. n. 279. Villalobos in sum. tom. 2. r. 2. §. dub. 17. n. 4. Vega in sum. 1. 2. c. 43. Bonacina de contr. disp. 3. q. 2. punct. 5. n. 10. Rodriguez in sum. 1. 2. c. 84. n. 2. Aragon in 2. 2. q. 77. a. 4. Conradus in resp. conf. p. 1. q. 159. in addit. & ante illos Petrus à Nauarr. de rest. lib. 3. c. 2. n. 84. & 85. vbi sic ait: Non enim, meo iudicio, quocumque monopolium mercatorum, vt non nisi certo pretio emanet, est iniquum, si reuera illud est iustum pretium. Atque idem est, dum quis in publica licitatione rogat amicum, vel amicos, ne plus dent certa quadam quantitate, vt ipse iusto pretio, infimo tamen, vel mediocri, rem habeat, iuxta illud forum, vel, cum volens officium emere, rogat alios emptores, ne velint plus dare, quod in vestigalium, vel aliorum prouentuum emptio contingere solet: isti enim caritatem non inducunt, sed vtuntur industria, & diligentia, vt res sibi iusto pretio detur, timens in emendo augmentum magnum in pretio. Hæc ille. Ex quibus patet responso ad argumentum contrariae sententiae: nam esset verum, quando vi, & metu impeditur alios, ne augeant pretium; non autem in casu nostro, vbi solum adest industria, & diligentia emptoris.

RESOL. LXXIV.

Quanta sit latitudo trium pretiorum Infimi, Medij, & Supremi? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. Ref. 113. aliàs 112.

§. 1. **O**mnes Doctores cum D. Thoma 2. 2. q. 77. a. 1. ad 1. asserunt vulgare impositum à communi ætimatione prudentum habere latitudinem infimi, medij, & supremi. Sed quanta sit hæc latitudo, inter pretium, infimum, medium, & supremum, vt non facile apud Auctores inuenies, sic nec in praxi facile inuenitur, atque idem Thomas Bonifignus r. de vendit. ad tempus c. 11. n. 2. dixit quòd distinctio dictorum trium pretiorum, in abstracto potius quam in vfu habetur, & c. 15. n. 1. ait quòd varietas trium pretiorum in paucis contingit.

2. Attamen in gratiam Confessoriorum non grauior hæc apponere opinionem Romoaldi Coli in r. de vendit. c. 8. n. 5. & 6. & quia codex rarus est, ponam eius verba, sic enim asserit. [Alcuni moderni hanno scritto, che la larghezza del prezzo piu rigoroso importa dieci per cento, & anzi piu, nella qual cosa si sono per mio auiso ingannati. Dico dunque, che si bene di questa larghezza del prezzo no se ne puo dare regola ferma, no dimeno si estende in torno alle quattro, o scè, otto lire per